# MAPES Catalunya guanya superfície de conreu des del 2011 però les Terres de l'Ebre en perden

*El país, que ha perdut 200.000 hectàrees agrícoles en tres dècades, frena el retrocés els darrers anys, tot i que de forma desigual i amb un augment de la collita i prats de farratges*

***Nota sobre el mapa:*** *Clicant al requadre inferior dret, s'amaga la llegenda. Picant sobre cada municipi, es desplega el seu nom, el nombre d'hectàrees de superfícies de conreus agrícoles el 2018 i el 2011 i la diferència entre els dos. També es pot desplaçar o fer més o menys gran el zoom de la imatge.*

Catalunya ha guanyat superfícies de conreu i praderies els darrers anys, però aquest increment de terreny agrícola ha estat desigual. En contrast amb la resta del territori, les comarques del sud n'han perdut, i especialment les Terres de l'Ebre, on els conreus ocupaven 4.679 hectàrees menys el 2018 respecte el 2011. En el conjunt de Catalunya, la superfície agrícola ha guanyat 29.304 hectàrees en el mateix període.

De fet, 585 municipis tenen ara més conreus que fa set anys, mentre que 355 en tenen menys, i quatre, els mateixos -la resta no tenien ni tenen cap hectàrea conreada-. A nivell supralocal, 29 comarques han guanyat superfície agrícola i 13 n'han perdut. A banda de les Terres de l'Ebre, han retrocedit a comarques de la meitat sud de Catalunya, sobretot de l'entorn de Tarragona, com el mateix Tarragonès, el Baix Camp, l'Alt Camp, el Priorat o la Conca de Barberà, a més de l'Urgell o comarques de costa com el Barcelonès o el Maresme -on la producció ja era escassa.

**Segrià, on creixen més els conreus**

Per contra, les comarques que guanyen més hectàrees de conreus són el Segrià -6.033 hectàrees més-, Osona -3.863-, el Solsonès -2.773- i el Berguedà -2.506-. A nivell municipal, de fet, els tres municipis on la superfície agrícola creix més són del Segrià, Alcarràs -1.707 hectàrees més-, Lleida -976- i Gimenells -975-, seguits de Santa Maria del Corcó (Osona) -974-, Albesa (Noguera) -821- i Almacelles (Segrià) -812-. Els dos municipis on els conreus han retrocedit més són del Baix Ebre, Camarles -624 hectàrees menys- i Tortosa -436-, per davant de Sarroca de Bellera (Pallars Jussà) -425-, Àger (Noguera) -388-, Cambrils (Baix Camp) -343- i Avellanes i Santa Linya (Noguera) -324-.

***Nota sobre el mapa:*** *Clicant al requadre inferior dret, s'amaga la llegenda. Picant sobre cada municipi, es desplega el seu nom, el nombre d'hectàrees de superfícies de conreus agrícoles el 2018 i el 2011 i la diferència entre els dos. També es pot desplaçar o fer més o menys gran el zoom de la imatge.*

Aquest increment suposa un fre a la tendència de les darreres dècades, ja que el 1990 hi havia 200.000 hectàrees de conreus més que a l'actualitat. I d'aquestes, des del canvi de segle, se n'han perdut prop de la meitat, unes 100.000. El decreixement, de fet, va durar sobretot fins al 2007, quan es va frenar, segons el còmput global del Departament d'Agricultura -el qual no incorpora les pastures com a terreny agrícola i, per tant, sembla que els darrers anys aquest s'hagi seguit reduint-.

En tot cas, les hectàrees de conreu de regà s'han mantingut quasi inalterades des de fa tres dècades, mentre que el que ha anat perdent terreny és el conreu de secà. I mentre això ocorria, la superfície forestal ha anat creixent. En aquest període, ha guanyat 400.000 hectàrees, cosa que comporta més risc d'incendis, com s'ha comprovat recentment. Ha avançat també a costa de les àrees sense vegetació que, malgrat que no apareguin en el gràfic inferior -per facilitar-ne la lectura-, han caigut enormement. Per contra, la zona urbana o amb infraestructures s'ha mantingut quasi invariable, sumant tan sols 9.000 hectàrees en 30 anys.

**EVOLUCIÓ DE LES HECTÀREES DE ZONA FORESTAL I DE CONREUS, PER TIPUS, A CATALUNYA**

Igualment, la tipologia dels conreus ha variat força aquests anys. Els cereals segueixen sent els més conreats a Catalunya, però ara els seus camps tenen 24.378 hectàrees menys que fa set anys, havent caigut fins a les 355.002. Per contra, els conreus i pastures que creixen més amb diferència són els de farratges, que ocupaven 69.236 hectàrees el 2011 i el 2018 ja n'eren 123.611, situant-se el 2018 en segon lloc. Les altres tipologies més plantades, l'olivera, els fruiters i la vinya han reculat lleugerament, però sense diferències notables.

**EVOLUCIÓ DE LES HECTÀREES CONREADES DELS TIPUS DE CONREU MÉS HABITUALS A CATALUNYA**

Aquestes variacions tenen diverses explicacions, segons Jordi Vidal, secretari tècnic de Joves Agricultors i Ramaders de Catalunya (JARC). Per una banda, el pla de desenvolupament rural català impulsa la darrera dècada la recuperació dels prats de pastura en zones de difícil accés de maquinària. Superfícies sovint de muntanya abans usades per alimentar ramats "que abans es tancaven a mà i que s'havien anat perdent".

*Les ajudes al sector primari han permès recuperar prats on avançaven els arbusts, tot i que JARC vol més facilitats per fer cremes controlades a l'hivern que actuïn de tallafocs a l'estiu*

Això provocava un creixement descontrolat d'herbes i arbusts que no agradaven tant als ramats i que, a més, incrementaven els riscos d'incendis. Des de fa uns anys, però, línies d'ajudes atorguen subvencions per recuperar aquests prats amb trituradores, amb cert èxit. Tot i això, Jordi Vidal demana més facilitats també per fer cremes controlades d'arbusts, a l'hivern, allà on la mecanització és més difícil, per així actuar de tallafocs a l'estiu.

Igualment, el conreu de cereals i raigràs per fer farratge ha guanyat pes els darrers anys. Són conreus que se seguen en verd i que, a través de sitges, es fermenten per convertir en farratge que alimentarà animals remugants, com els ovins -ovelles- i bovins -vaques i bous-. És un aliment més barat que el pinso, tot i que aporta menys calories als animals, i que pot ser produït pel mateix ramader, si també té camps de conreu.

**Els conreus més comuns**

A nivell de conreu concret, el més habitual a Catalunya segueix sent l'ordi -més barat que el blat-, ja que ocupa una superfície total de 169.009 hectàrees, essent dels pocs cereals que guanyen terreny -3.759 hectàrees més-, en aquest període. Les oliveres per a oli són el segon conreu més comú -112.527 hectàrees, 6.490 menys que el 2011-, seguit del blat -90.750, caient-ne 11.606 respecte set anys abans- i la vinya per a vi -56.173, quasi els mateixos que el 2011-.

Els treus conreus que han crescut més en aquest període són farratges. Encapçalen el rànquing els cereals d'hivern per a farratge -de 9.267 hectàrees a 27.436-, per davant del raigràs -de 8.807 a 20.502- i les praderes polifites -de 7.324 a 17.327-, ja esmentats prèviament, per alimentar animals. En quart lloc es troba un llegum -una tipologia poc habitual a Catalunya-, el pèsol sec, que ha passat d'ocupar 718 hectàrees a 9.752 i, en cinquè, hi ha el blat de moro farratger -de 4.941 a 10.602-.

EVOLUCIÓ DE LES HECTÀREES CONREADES DELS CONREUS MÉS HABITUALS A CATALUNYA

Pel que fa als preus, la pagesia ara rep més ingressos per la majoria de conreus, des del 2010. Els llegums són els que més l'han incrementat, multiplicant-lo quasi per set. Tot i això, aquest no és el fet principal que explicaria l'interès per augmentar la collita de pèsol sec vist amb anterioritat. "Són cultius que donen poc rendiment per hectàrea, no són rentables econòmicament ni amb aquest increment", explica Vidal.

La clau és que, des de fa pocs anys, una de les obligacions per cobrar les ajudes de la Política Agrària Comuna és complir amb una determinada quantitat de superfícies d'interès ecològic, entre els quals es troben les dels cultius fixadors de nitrogen. Els llegums són d'aquests, que capten el nitrogen per nodrir-se. A més de ser un requisit per a les ajudes europees, Vidal exposa que el llegum també "és útil per augmentar la productivitat a l'hora de rotar el conreu en un terreny".

**El preu de la vinya creix un 81%**

La vinya també ha augmentat el preu rebut per l'agricultor, un 80,9%, com l'olivera, un 58%. Els farratges, el tipus de conreu que més creix, també ho fa en el preu, un 40,6%, mentre que la fruita l'incrementa, però menys -un 27,8% la fresca i un 17,8% la seca-. Els cereals, tot i ser la tipologia amb més superfície, quasi manté el rendiment. En canvi, el dels tubercles cau fins a un 40,1% -es tracta bàsicament de la patata d'estació mitjana, que ha reduït en un terç la superfície conreada en aquest període-, mentre que, per a les flors -sobretot, plantes ornamentals-, es paga ara un 35,8% menys.

**INCREMENT/REDUCCIÓ DEL PREU REBUT PER LA PAGESIA, PER TIPUS DE CONREU (2010-2018)**

METODOLOGIA DE L'ANÀLISI

Les dades per a aquesta notícia han estat extretes bàsicament del registre estadístic del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació. Des del seu web es poden descarregar les dades sobre superfície conreada anualment, dividida per tipus de conreu i per conreu concret, així com es pot consultar a nivell municipal i comarcal des del 2011. A partir d'aquestes dades, es poden agrupar per anys i observar les evolucions durant aquest termini.

El mateix web institucional també ofereix dades sobre la distribució general de la superfície de Catalunya, des del 1989. En aquest cas, però, es distingeix entre conreus estrictes, per una banda, i prats i pastures, per l'altra, fet que impossibilita equiparar aquestes xifres amb les anteriors, que contemplen totes dues categories.

L'Observatori Agroalimentari de Preus permet també observar l'evolució dels preus dels conreus, podent seleccionar l'opció del preu percebut pel pagès, tal com s'ha tingut en compte en aquest article. Aquestes dades ofereixen l'evolució relativa dels preus des del 2010 -o cicles anteriors, si es prefereix-.